

Achtergrondinformatie onderzoek ethische vorming studenten

september 2009

Inleiding

KPMG heeft in de periode van 1 t/m 13 september jl. onderzoek gedaan naar de mate waarin het bedrijfsleven tevreden is over de ethische en morele vorming van studenten. Het onderzoek was in handen van onderzoeksbureau Motivaction en is online afgenomen. In totaal zijn 172 functionarissen op het gebied van werving en selectie (recruitment) van starters (academisch en HBO-niveau) en/of verantwoordelijken voor de begeleiding en coaching van High Potentials binnen bedrijven (met meer dan 250 werknemers) gevraagd wat zij vinden van de ethische en morele vorming van het personeel dat ze binnenhalen.

Wij hebben dit onderzoek uitgevoerd om ons vermoeden bevestigd te krijgen dat het bedrijfsleven ontevreden is over de ethische en morele vorming van afgestudeerden en starters. Uit ons onderzoek blijkt dan ook dat één op de drie bedrijven ontevreden is hierover. Volgens deze bedrijven hebben de 'bestuurders van morgen' te weinig oog voor normen en waarden en worden zij teveel gedreven door een snelle carrière, inkomen en status. Daarbij vindt 87% van de ondervraagde bedrijven het wenselijk dat er specifiek lesmateriaal wordt ontwikkeld om zodoende de bewustwording van studenten op deze onderwerpen te vergroten.

Vooruitlopend op de onderzoeksresultaten heeft KPMG het initiatief genomen om samen met enkele docenten van toonaangevende opleidingsinstituten de onderwijstoolkit 'Vertrouwen, Integriteit & Leiderschap' te ontwikkelen voor hogescholen, universiteiten en MBA-opleidingen. Deze toolkit is op 21 september jl. overhandigd aan Doekle Terpstra (voorzitter HBO-Raad) en Sijbolt Noorda (voorzitter VSNU). De ontwikkeling van de onderwijstoolkit vloeit voort uit ons thought leadershipprogramma 'Trust Rules' waarmee KPMG pleit voor een betere balans tussen regels en vertrouwen in de maatschappij. Meer informatie over de onderwijstoolkit vindt u op de laatste slide van deze presentatie.

KPMG

Philip Wallage,
partner Department of Professional Practice

Muel Kaptein,
partner Forensic & Integrity

Edo Roos Lindgreen,
partner IT Advisory

Persbericht

Bedrijfsleven vindt ethische vorming studenten onder de maat

21|09|09 - **Volgens de onderzochte ondernemingen moet het onderwijs meer aandacht besteden aan het scholen van de bestuurders van de toekomst als het gaat om normen en waarden.** Nederlandse bedrijven vinden dat de ethische vorming van studenten aan hogere onderwijsinstellingen te kort schiet. De ondernemingen vinden dat het onderwijs meer aandacht moet besteden aan het scholen van de bestuurders van de toekomst als het gaat om normen en waarden.

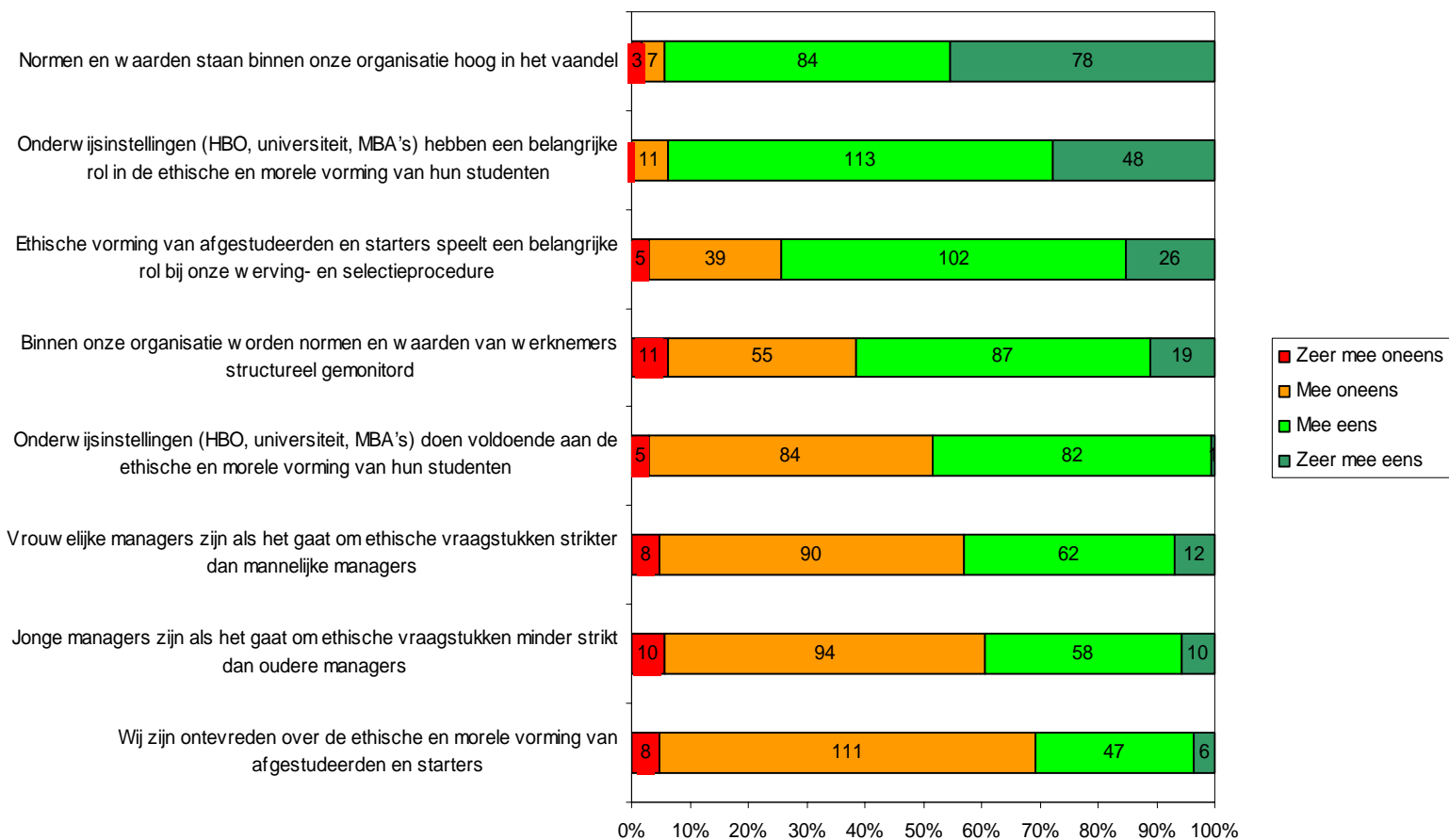
Uit onderzoek van KPMG onder Nederlandse bedrijven blijkt dat ruim 90% van de bedrijven vindt dat het onderwijs een belangrijke rol heeft in de ethische en morele vorming van hun studenten. De helft van de bedrijven vindt dat het onderwijs voldoende doet aan de ethische vorming van de student. Eén op de drie bedrijven blijkt echter ontevreden over de ethische en morele vorming van afgestudeerden en starters. Volgens de bedrijven hebben de 'bestuurders van morgen' te weinig oog voor normen en waarden en worden zij teveel gedreven door een snelle carrière, inkomen en status. Daarnaast ontberen starters volgens de onderzochte ondernemingen verantwoordelijkheidsgevoel en respect. Uit het onderzoek van KPMG blijkt voorts dat de bedrijven grote verschillen ervaren tussen jongere managers en oudere managers als het gaat om ethische vraagstukken. Bijna 40% geeft aan jonge managers minder strikt te vinden als het gaat om ethische vraagstukken. Vrouwelijke managers zijn volgens de bedrijven strikter in ethische kwesties dan hun mannelijke collega's. Ruim 40% van de onderzochte bedrijven geeft bovendien aan de afgelopen twee jaar afscheid te hebben genomen van 'high potentials' als gevolg van een gebrek aan de juiste normen en waarden. "Er bestaat een duidelijk verschil tussen de mate waarin afgestudeerden oog hebben voor de gewenste ethiek en de moraal die nodig is in het bedrijfsleven en de ervaringen van de bedrijven zelf", constateert Philip Wallage van KPMG.

Wallage: "Gezien het feit dat de huidige economische crisis mede toegeschreven wordt aan een gebrek aan ethisch en moreel verantwoord gedrag is dit op zijn minst verontrustend." Volgens Wallage grijpen alle nieuwe regels die worden verzonnen in reactie op de kredietcrisis niet in op de onderliggende oorzaken. Wallage: "Van veel kanten is de laatste tijd gepleit voor een betere moraal van ondernemingen en hun bestuurders, voor moreel leiderschap dus. Er is echter geen enkele regel die gewenst gedrag van mensen kan afdwingen. Nieuwe regels kunnen ook niet voorkomen dat niet wenselijk gedrag zoals hebzucht en eigen belang door mensen worden vertoond. Het voorkomen van incidenten en ongewenst gedrag is geen kwestie van regels, maar van vertrouwen, integriteit, cultuur en ethiek, met name aan de top van de organisatie. Bestuurders moeten door eigen voorbeeldgedrag laten zien dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Kijken we naar de bestuurders van morgen dan blijkt echter nog een lange weg te gaan als het gaat om voorbeeldgedrag. Met het scholen van high potentials op het gebied van ethiek en integriteit kan het hoger onderwijs dus niet vroeg genoeg beginnen."

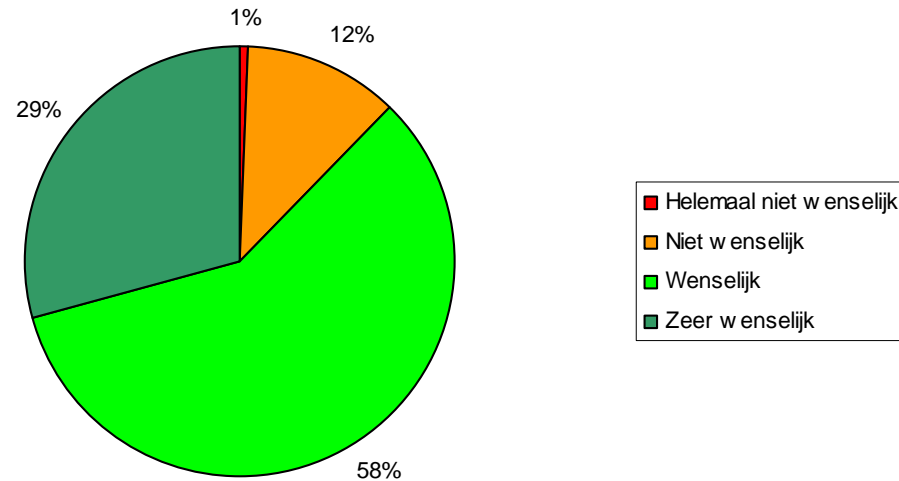
Onderzoeksverantwoording

Doelgroep(en)	Functionarissen verantwoordelijk voor de werving en selectie (recruitment) van starters (academisch en HBO-niveau) en/of verantwoordelijken voor de begeleiding en coaching van High Potentials binnen bedrijven van >250 werknemers
Land(en)	Nederland
Periode dataverzameling	1-13 september
Gebruikte methode	Online (WAPI)
Aantal metingen (per jaar)	1
Steekproefomvang (Bruto-Netto)	Aangeleverd sample door KPMG: 81-15 Motivaction Panel: 619-157
Responspercentage	KPMG sample: 18.5% Motivaction Panel: 25.4%
Weegspecificatie	Niet van toepassing

Onderzoeksresultaten (1)

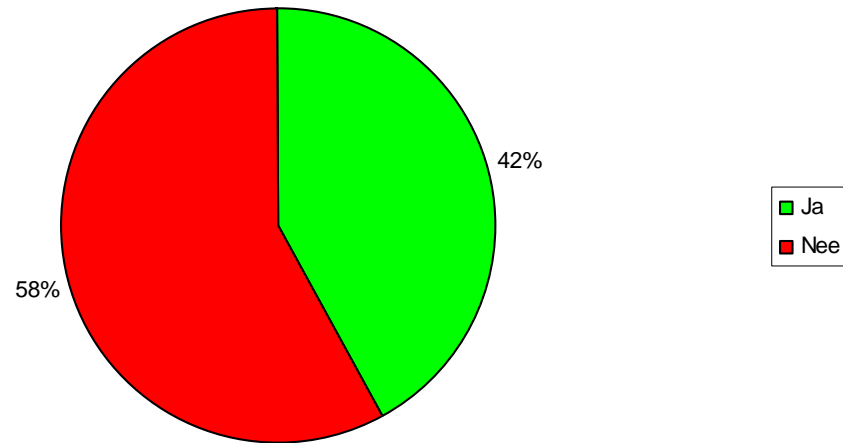
Onderzoeksresultaten (2)

Wenselijkheid ontwikkeling specifiek onderwijsmateriaal t.b.v. bewustwording studenten

	Aantal	%
Helemaal niet wenselijk	1	0,6
Niet wenselijk	20	11,6
Wenselijk	101	58,7
Zeer wenselijk	50	29,1
Totaal	172	100

Onderzoeksresultaten (3)

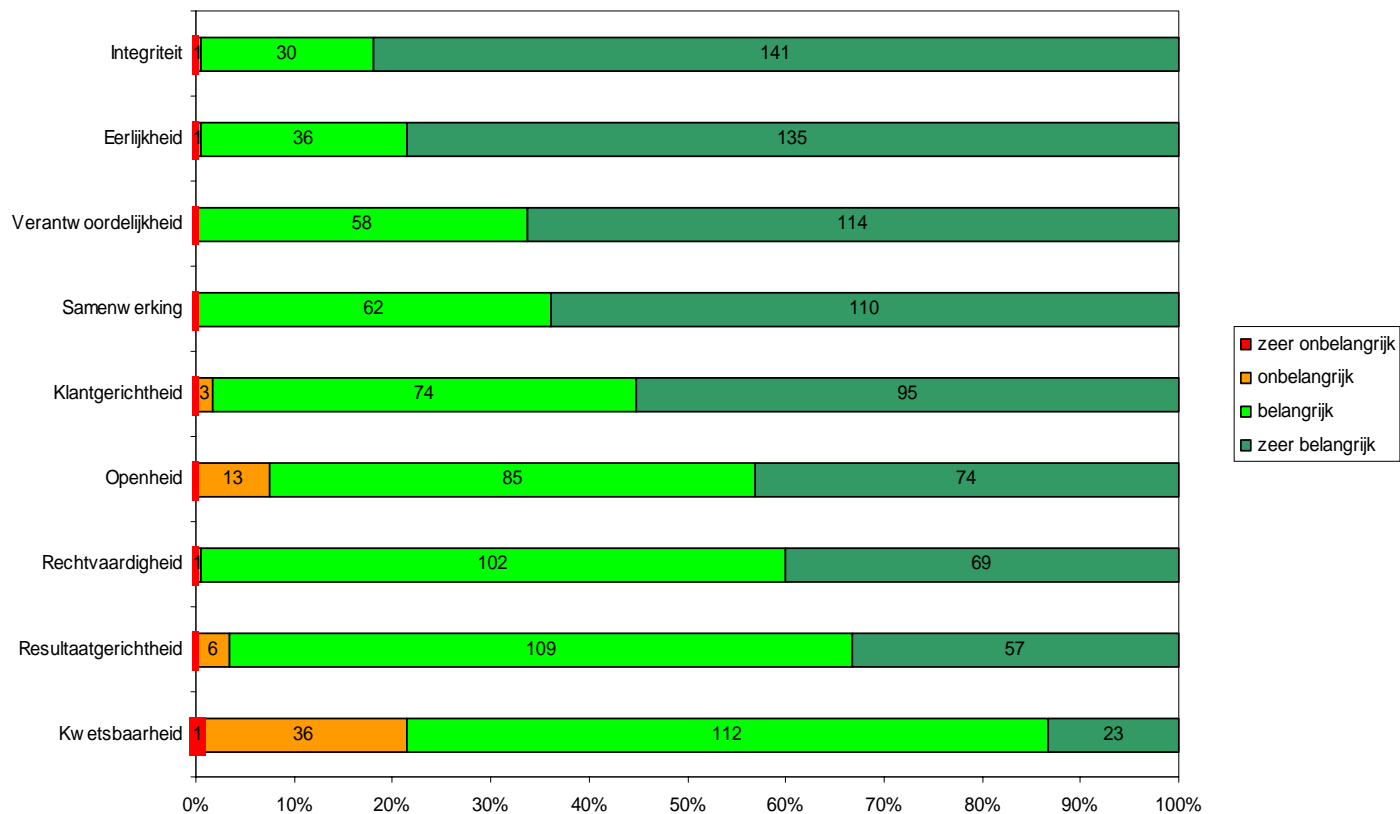

**Afgelopen twee jaar afscheid moeten nemen van jonge medewerkers (high potentials)
als gevolg van gebrek aan de juiste normen en waarden**

	Aantal	%
Ja	72	41,9
Nee	100	58,1
Totaal	172	100

Onderzoeksresultaten (4)

In hoeverre hecht u belang aan de volgende waarden als het gaat om...

Onderzoeksresultaten (5)

Waarover bent u uitgesproken **ontevreden** t.a.v. de ethische en morele vorming van afgestudeerden en starters? (Alleen open antwoorden mogelijk)

De meest voorkomende antwoorden zijn:

- Egoïstisch
- Graaigedrag
- Te theoretisch ingesteld
- Arrogant
- Vragen om te hoge beloning
- Gemakzuchtig

Waarover bent u uitgesproken **tevreden** t.a.v. de ethische en morele vorming van afgestudeerden en starters? (Alleen open antwoorden mogelijk)

De meest voorkomende antwoorden zijn:

- Schromen niet om vragen te stellen
- Initiatiefrijk
- Kritisch
- Zelfverzekerd
- Eigen verantwoordelijkheid
- Maatschappelijk betrokken

Onderwijstoolkit 'Vertrouwen, Integriteit & Leiderschap'

Op maandag 21 september jl. is in Den Haag de onderwijstoolkit 'Vertrouwen, Integriteit & Leiderschap' uitgereikt aan Doekle Terpstra (voorzitter HBO-raad) en Sijbolt Noorda (voorzitter Vereniging van Universiteiten, VSNU). KPMG heeft deze toolkit met lesmateriaal ontwikkeld om studenten de gelegenheid te bieden om al vroeg in hun studie kennis maken met onderwerpen als vertrouwen en integriteit.

Trust Rules

De ontwikkeling van de toolkit vloeit voort uit ons thought leadershipprogramma 'Trust Rules'. In 2008 zijn we, samen met politici, toezichthouders, ondernemers en vakgenoten, begonnen met onze zoektocht naar de randvoorwaarden en succesfactoren bij het sturen op vertrouwen in plaats van op meer regels. De verkenning heeft geleid tot negen uitgangspunten, de 'Trust Rules', die kunnen helpen om vertrouwen te organiseren. Voor meer informatie over het programma kan men kijken op www.kpmg.nl/trustrules.

Als KPMG zouden we graag zien dat studenten, de managers en bestuurders van de toekomst, al vroeg in hun studie vertrouwd raken met onderwerpen op het gebied van vertrouwen, cultuur, ethiek en integriteit. Om die reden hebben we, in nauwe samenwerking met een groep docenten van toonaangevende opleidingsinstituten, de onderwijstoolkit 'Vertrouwen, Integriteit & Leiderschap' ontwikkeld. Lesmateriaal dat speciaal is toegesneden op hogescholen, universiteiten en MBA-opleidingen.

Meer informatie?

Voor meer informatie over de onderwijstoolkit kunt u contact opnemen met

Martijn de Kiewit,
tel. (020) 656 8587

of per e-mail:
dekiewit.martijn@kpmg.nl